

Przedmowa

Partnerstwo publiczno-prywatne jest stosunkowo nową formą zarządzania w sektorze publicznym. W Polsce znajduje się dopiero w początkowej fazie rozwoju. Nie ulega wątpliwości, iż jest ono przejawem procesu przechodzenia w sektorze publicznym od biernego administrowania do aktywnego zarządzania. Spowolnienie gospodarcze, pogłębiający się deficyt budżetu państwa i budżetów samorządowych oraz całego sektora finansów publicznych generuje wzrost długu publicznego do granic wszczęcia procedur ostrożnościowych i sanacyjnych. W tej niełatwej sytuacji gospodarczej każda inicjatywa zmierzająca do poprawy sprawności zarządzania winna znaleźć zrozumienie społeczne i akceptację polityczną.

Partnerstwo publiczno-prywatne w polskich warunkach natrafia na poważne bariery rozwojowe. Wiążą się one z trudnymi do przełamania stereotypami dotyczącymi relacji między partnerami publicznymi i prywatnymi. Trudny do społecznej akceptacji jest cel partnera prywatnego – osiągnięcie zysku. W tych warunkach, przy często spotykanym braku zaufania do decydentów, rodzą się podejrzenia o korupcję. Zysk ten powinien być z góry ustalony i – jak się wydaje – nie może on rażąco odbiegać od przeciętnej rentowności przedsiębiorstw osiągających dodatnie wyniki finansowe w danym rodzaju działalności gospodarczej. Wymaga to nie tylko pełnej przejrzystości procedur, ale także doświadczenia negocjacyjnego i trafnej oceny ryzyka przede wszystkim przez stronę publiczną. Zagadnienia etyczne partnerstwa publiczno-prywatnego są zatem problemami wielkiej wagi i stanowią winny problematykę dalszych badań.

Partnerstwo publiczno-prywatne ma wiele poważnych walorów. Wymienić tu trzeba zaangażowanie kapitału prywatnego w realizację zadań publicznych, co pomniejsza wydatki budżetu na ten cel, a w konsekwencji oznacza możliwość finansowania innych ważnych zadań, na które brakłoby środków budżetowych. Cenne może okazać się wykorzystanie przedsiębiorczości, doświadczenia, elastyczności partnera prywatnego w zarządzaniu realizowanymi w tym trybie zadaniami publicznymi. Powinno to prowadzić do oszczędności środków budżetowych, poprawy sprawności i efektywności ekonomicznej zarządzania.

Teksty składające się na ten tom to rezultat spotkań i dyskusji związanych z realizowanym przez zespół badawczy Katedry Zarządzania Miastem i Regionem na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego tematem badawczym poświęconym funkcjonowaniu partnerstwa publiczno-prywatnego¹. Ich autorzy skoncentrowali się przede wszystkim na podstawowych problemach partnerstwa i dylematach zarówno jego funkcjonowania, jak i finansów publicznych w ogóle.

Na niniejszy tom składa się trzynaście opracowań prezentowanych zgodnie z ideą przechodzenia od spraw o charakterze ogólnym do coraz bardziej szczegółowych. Punktem wyjścia uczyniono wywody dotyczące fundamentalnych problemów zarządzania finansami publicznymi, od konieczności jego menadżeryzacji, poprzez dylematy zakresu finansów i gospodarki funduszowej, na planowaniu budżetowym i granicach zadłużenia kończąc. Dalsze rozważania uzasadniają idee interwencjonizmu gospodarczego w celu pobudzania inwestycji oraz wzrostu zatrudnienia drogą tworzenia specjalnych stref ekonomicznych, które także opierają się na relacjach między sektorem publicznym a prywatnym. Nie ulega wątpliwości, że menadżeryzacja sektora publicznego wymaga procesowego podejścia do zarządzania zmianami. Przedmiotem analiz jest też przedstawiana z różnych punktów widzenia istota partnerstwa publiczno-prywatnego oraz organizacyjnych uwarunkowań jego funkcjonowania. W dyskusjach stanowiących inspiracje dla autorów niniejszych opracowań przedstawiono praktyczne aspekty funkcjonowania partnerstwa w takich obszarach, jak rozwój przestrzeni miejskiej, rewitalizacja, budowa autostrad czy też gospodarka odpadami.

W dyskusjach, a co za tym idzie – również w tekstach, pojawiła się także problematyka racjonalizacji funkcjonowania wybranych obszarów usług publicznych. Dotyczy to barier w zakresie usprawnienia gospodarki mieszkaniowej oraz możliwości racjonalizacji zasilania podmiotów świadczących usługi szpitalne poprzez wprowadzenie systemu jednorodnych grup diagnostycznych. Obydwa te obszary są predysponowane do funkcjonowania w ramach świadczenia usług publicznych przez podmioty prywatne.

Próba całościowego spojrzenia na problematykę partnerstwa publiczno-prywatnego są wywody dotyczące jego perspektyw rozwojowych w świetle dotychczasowych doświadczeń.

Jerzy Rutkowski

¹ J. Rutkowski (red.), *Partnerstwo publiczno-prywatne i jego funkcjonowanie na przykładzie wybranych projektów*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2010.